

*"Jos olisi iso järvenselkä, niin katse yltäisi pitemmälle
ja saattaisi löytyä sininen ajatus..."*

Havukka-ahon ajattelija, Veikko Huovinen

15 km, patsaalta patsaalle 8 km

Kirjailijan kannoilla reitti johdattelee kulkijansa Sotkamon keskustan kulttuurikohteisiin ja halki Sotkamon vaiherikkaan historian. Se vie myös kirjailija Veikko Huovisen jalanjäljille. Näissä maisemissa syntyivät koko kansan luettaviksi satiirikon tunnetut konstanpylkköt, hamsterit, lampaansyöjät, veitikat ja joe-sedät.

Reittikuvaus ja reitin kohteet

Ympyräreitille voi poiketa mistä kohdasta tahansa ja se on kierrettävissä sekä myötä- että vastapäivään. Tämä reittikuvaus alkaa Hirvensaaresta Havukka-ahon ajattelija veistokselta ja etenee myötäpäivään.

a) Havukka-ahon ajattelija -veistos – Hirvensaaresta, kirkonkylän tuntumassa seisoo taiteilija Nina Ternon vuonna 1989 valmistunut veistos Havukka-ahon ajattelija, joka on omistettu sotkamolaisen kirjailijan Veikko Huovisen tuotannolle. "Ihmisellä on tässä avaruudessa kusiaisen valtuudet."

b) Aatoksen pappila – talo valmistui vuonna 1924 aluksi nimismiehen virka-asunnoksi, mutta se myytiin vuonna 1941 seurakunnalle pappilaksi. Nykyisin rakennus on Sotkamon kunnan omistuksessa kansalaisopiston ja kulttuuritoimen käytössä. Talossa järjestetään kesäisin mm. taidenäyttelyitä.

c) Akkoniemi ja Siltasaari – Sotkamo sijaitsi jo historiansa alkuvaiheessa kahden tärkeän kulkureitin risteyskohdassa. Alueen halki kulki idästä länteen vilkas Vienan reitti ja Sotkamon Pirttijärvellä siihen yhdistyi tärkeä Pielisen alueen kautta kulkenut ja aina Laatokan Karjalaan ulottuva karjalaisten suuri pohjantie. Järven rannoilta on löytynyt mm. Kiikarusniemestä ja Ammonsaaressa runsaasti esihistoriallista esineistöä ja asuinpaikkoja.

d) Salmelan riippusilta – sillan eteläpuolinen maisema on kirjailija Huoviselle erittäin tuttu, sillä hänen kotinsa sijaitsi viereisellä Konstankujalla. Tämä Pirttijärven eteläinen pohjukka oli aikoinaan Sotkamon keskusta, jonne pääsi jo 1800-luvulla höyrylaivalla Kajaanista.

e) Salmelan koulu – piha-alueen lähiliikuntapaikat ovat kaikkien käytettävissä. Alueelta löytyy mm. monitoimiareena, leikkikenttä, frisbeegolf-rata ja hiekkatekonurmi.

f) Kirkko ja vanha hautausmaa – Sotkamo erosi omaksi seurakunnaksi vuonna 1647. Nykyinen, arkkitehti Oldenburgin suunnittelema, Kainuun suurin kirkko vihittiin käyttöön vuonna 1871. Se on seurakunnan alueella järjestyksessään viides kirkko. Kirkon ympärillä on vanha hautausmaa, joka oli käytössä 1840-luvulle saakka.

g) Sotkamon makasiinimuseo – sijaitsee entisessä kruununmakasiinissa. Museo on avattu vuonna 1951 ja se esittelee Sotkamon historiaa esihistoriasta alkaen. Vieressä oleva pitäjänmakasiini toimii museon varastona ja on Kainuun ainoa alkuperäisessä asussa säilynyt makasiinirakennus. Museo on avoinna kesäkuukausina.

h) Hautausmaat ja ortodoksinen kirkko – Luterilaisen seurakunnan hautausmaa otettiin käyttöön vuonna 1847. Hautausmaalle johtavan tien oikealla puolella on sankarihauta. Siunauskappelin itäisessä päädyssä on kärsimysajan suurena kuolontalvena 1867–68 nälkään kuolleiden muistomerkki. Tälle on haudattu myös kirjailija Veikko Huovinen. Kajaanin ortodoksisen seurakunnan Sotkamossa sijaitseva kirkko valmistui vuonna 1961 ja vihittiin kirkoksi vuonna 1986. Pyhäkkö on arkkitehti Teuvo Alapeuson piirtämä.

i) Niemelän talo – talossa toimii Kuhmon musiikkiopiston Sotkamon toimipiste sekä kirjailija Veikko Huovisen työhuone. Kirjailijan työhuone siirrettiin kalusteineen ja kirjoineen parin sadan metrin päästä Konstankujalta ja on järjestetty alkuperäiseen muotoonsa. Työhuone on kirjailijan nimikkoseuran ylläpitämänä avoinna kesäkuukausina.

j) Matkakoti Tikkanen - Vuonna 1893 rakensi Tikkasen leipurikauppiaspariskunta liikerakennuksensa viereen ensimmäisen matkailijoita varten tehdyn majoitusrakennuksen. Nykyisen muotonsa retkeilymaja sai vuonna 1922. Matkailijakodin vilkkaimpia kausia oli 1930-luvulla, jolloin erityisesti hiihtävät matkailijat toden teolla löysivät Sotkamon.

k) Torin ympäristö – Sotkamon kirkonkylän historiallinen pienoismalli vuodelta 1939 on nähtävissä Sotkamon keskustassa Johanneksenkulman yläkerrassa sotkamolaisten käsitoiden myymälässä.

l) Keskuskenttä – Kirjailija Huovinen oli, niin kuin suurin osa sotkamolaisista, intohimoinen pesäpallon seuraaja. Sotkamon Jymy on 1990-luvulta alkaen hallinnut kansallispeliä suvereenisti.

m) Hiukka; uimaranta, Hiukanhovi / Tulikettu, luontopolku – Hiukan uimarantaa mainostettiin jo 1930-luvulla Kainuun Rivieraksi. Sitä pidetään yhtenä Suomen parhaimmista. Uimarannalla on mm. leikkialue, beachvolley-kenttä ja tenniskenttiä. Harjun laella on hotelli Tulikettu ja vanha Hiukanhovi. Tulikettukin oli Konsta Pylkkäsen ajatuksia. Hiukan harjulle rakennettiin vuonna 1911 ensimmäinen näköalatorni paikallisen matkailijayhdistyksen toimesta. Nykyisin tornia ei ole, mutta alueella kiertää mukava luontopolku.

3. KIRJAILIJAN KANNOILLA, 8 km

Matkan kesto ja vaikeustaso

Reitti on luokiteltu helpoksi maisema-/perhereitiksi. Reitillä ei ole suuria korkeuseroja ja se on lähes koko matkaltaan asfalttipäällysteinen. Vaikka osa matkasta taittuu hiljaisia katuja pitkin, niin reitti on kokonaisuutena helppokulkuinen ja sopii myös lapsille. Matkalla on useita leikki- ja pysähdyspaikkoja.

Kuvatun reitin alku- ja loppupisteen välinen matka on kahdeksan kilometriä. Katinkullasta pyöräilynä matkaa tulee yhteensä 23 kilometriä ja Urheilupuiston alueelta 18 kilometriä.

8 kilometrin reitille voi varata aikaa tunnin tai puolitoista, mutta monet reitin varren pysähdyskohteet venyttävät helposti matka-aikaa.

Varusteet

Helpohko reitti on kuljettavissa tavallisella polkupyörällä. Mukaan on suositeltavaa ottaa reittikartta mukaan, koska reitti risteää huomattavan usein.

Opastus

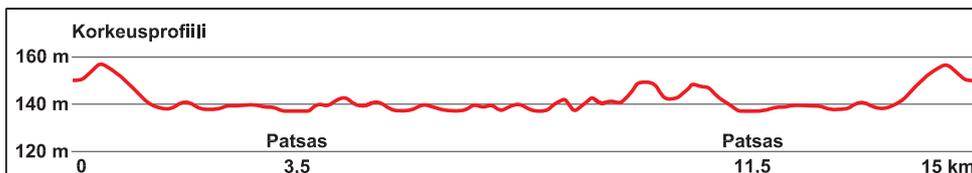
Reittiä ei ole opastettu maastoon, jonka vuoksi pyöräillessä kannattaa huomioida kevyen liikenteen ja autoliikenteen opasteet.

Lähtö- ja paluupaikka

Reitti erkanee ja palaa Vuokatin kierrokselta Tenetin koulun kohdalla. Tämä reittikuvaus alkaa Hirvensaaresta Sotkamon keskustan kupeesta.

”Sotkamo on minulle kauneinta seutua, koska se on kotiseutua” kirjailija Veikko Huovinen.

REITTI: Kainuuntie 0,5 km – Akkoniementie 0,6 km – Saartie 1,5 km – Savitie 0,2 km – Pirttijärventie 0,1 km – Siltapolku 0,5 km – Salmelantie 0,5 km – Kainuuntie 0,8 km – Rauhantie 1,2 km – Niemeläntie 0,3 km – Niemelän piha 0,1 km – Keskuskatu 0,3 km – Kainuuntie 0,3 km – Hermanninpolku 0,1 km – Urheilukatu 0,1 km – Tervatie 0,1 km – Hiukka – Tervatie 0,1 km – Urheilukatu 0,2 km – Kainuuntie 0,5 km – Hirvensaari

Reittien selitys / Legend

- Pyöräilyreitti/päällystetty Cycling route/asphalt
- Pyöräilyreitti/päällystämätön Cycling route/unsurfaced
- Pyöräilyreitti/pyörätie Cycling route/bicycle path

© Sotkamon kunta

Kartan valmistus: © Mapline Oy, 12/2014
Pohjakartta-aineisto: © Maanmittauslaitos